

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Secundum argumentum, à perfectione divinæ scientiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

§. I.

Argumentum primum à cognitione creaturarum in essentia divina ut in causa.

58. Hoc argumentum quod per totam disputationem secundam profecuti sumus, potest sic breviter proponi. Creaturæ possibiles non aliter cognoscuntur à Deo, quam in essentia, seu omnipotentia divina, tanquam in causa: Ergo non est alia futurorum cognitio in Deo, nisi in decreto, seu quod idem est in omnipotentia Dei determinata per decretum, subindeque vacat scientia media, quæ prævenit decreta Dei tam absoluta quam conditionata. Antecedens disp. 2. art. 1. variis rationibus, & Sanctorum Patrum testimoniis demonstravimus, præsertim ex D. Dionysio cap. 7. de divin. nominibus, dicente, *Deus non secundum visionem singulis se immittit, sed secundum causam continentiam scit omnia.* Et infra: *Divina sapientia seipsam cognoscens scit omnia, & uno cause complexu, rerum omnium scientiam habet.* Adduximus etiam illud Augustini 11. de civit. cap. 7. *Cognitio creaturæ in seipsa, decoloratior est, quam cum in Dei sapientia, velut in arte per quam facta est cognoscitur; & istud D. Thomæ 1. p. quæst. 12. art. 3. Videntur omnia in Deo, sicut effectus in sua causa.* Consequentia verò probatur, Tum quia sicut se habet essentia nuda & omnipotentia ad creaturas possibiles; ita ad futuras eadem essentia determinata, & omnipotentia applicata per decretum. Tum etiam, quia sicut ab essentia, ut participabili & imitabili per modum ideæ, creaturæ habent suam non repugnantiam, ut sint entia participatione essentia, & ab omnipotentia sunt producibiles, ut à causa efficiente, quæ potest quidquid non repugnat; ita voluntas determinata per decretum positivum aut permissivum, est causa transitiva à possibili ad futurum. Tum denique, quia fundamentum & radix cur possibilia cognosci debeant in essentia ut in causa, nec aliud medium suppetat extra Deum, est perfectio absoluta, & summa Dei independentia, quæ non patitur illum suæ cognitionis & volitionis specificationem haurire aliunde, quam à propria essentia; neque habere aliud objectum formale & immediatum cognitionis possibilium, quam essentiam nudè sumptam; & futurorum, quam eandem essentiam, ut per decretum determinatam; sicut objectum specificum volitionis Dei liberæ, est sola bonitas increata; creaturæ verò, ad objectum duntaxat materiale & secundarium pertinent.

59. Neque potest hæc ratio eludi evasione Vazquezij, negantis Deum ullam creaturam cognoscere ex suæ omnipotentia comprehensione, quia effectus (inquit) non cognoscitur in causa, nisi referatur relatione transcendentali ad illum, qualis repugnat causæ increatæ, quæ ab omni respectu ad creaturas absoluta est. Quasi verò causam vim habeat ducendi in cognitionem effectus, ratione hujusmodi relationis, & non potius ratione continentia & connexionis necessaria, ac dependentia effectus ab ipsa; quæ tria eò perfectius adsunt Deo, & cuique causæ, quò est prior, & magis independents à suo effectu.

60. Adde quòd, si causa quælibet non esset idonea ad inducendam effectus cognitionem, nisi ratione relationis, quæ Deo deest, etiam dici posset, ineptam esse ad effectum producendum: cur enim hujusmodi relationi alligetur vis potius manife-

Tom. I.

A standi, quam producendi effectum? Ergo sicut omnipotentia Dei, absque relatione transcendentali ad creaturas, est potens & efficax ad productionem illarum, ita absque eodem respectu, potest habere rationem medij ad illas cognoscendas, ut supra ostensum est.

Futile etiam ac ridiculum est quod ait idem Author, nimirum, nec Deum, nec beatos posse videre futura in decreto, quia per respectum rationis ad creaturas constituitur, & est merum ens rationis. *Quid enim absurdius, quid impiis & Atheis acceptum esse potest (inquit P. Baronius) quam Dei voluntatem, quæ omnia constitui & mutari clamant Scriptura, merito esse rationis consistere. Tanti est apud illos Authores convellere cognitionem rerum in essentia ut in causa, & decreto, ut scientia media his everfis fundamentis astruatur. Si ita liceat arguere, actum est de fide, & de tota scriptura, quæ vim providentia, & rerum universi seriem docet pendere à liberis decretis; quæ ne quidquam conferant cognitioni divine de futuris, placet Vazquez in mera entia rationis resolvere.*

B Ex his manifestè patet impossibilitas scientiæ media: Omnes enim ejus defensores assignat ei pro objecto primario aliquid creatum, scilicet actus nostros liberos conditionatè futuros: Sed impossibile est scientiam Dei habere pro objecto primario & specificativo aliquid creatum, cum objectum primarium tam motivum quam terminativum divinæ intellectiois sit sola divina essentia, ut in Tractatu de attributis fusè ostendimus: Ergo scientia media in Deo impossibilis est.

§. II.

Secundum argumentum, à perfectione divine scientiæ.

Hoc argumentum desumitur ex principiis statutis disp. 3. agendo de causalitate & perfectione divinæ scientiæ, ibi enim ostendimus, scientiam Dei, quantum ad veritatem & certitudinem, non dependere, nec mensurari à rebus, sed esse illarum regulam & mensuram; cum illa non sit minus perfecta, quam ejus amor, qui non pendet, nec causatur à bonitate & perfectione quæ sit in rebus, nec illam supponit, sed efficit, juxta illud D. Thomæ infra quæst. 20. art. 2. *Amor Dei est infundens & causans bonitatem in rebus.* Unde idem S. Doctor 1. 2. quæst. 93. art. 1. ad 3. *Ratio intellectus divini aliter se habet ad res, quam ratio humani intellectus: intellectus enim humanus est mensuratus à rebus, ut scilicet conceptus hominis non sit verus propter seipsum, sed dicitur verus ex eo quòd consonat rebus: intellectus verò divinus est mensura rerum, quia unaquæque res in tantum habet de veritate, in quantum imitatur intellectum divinum.* Atqui scientia media, cum sit tota speculativa, nec faciat, sed duntaxat exploret ferum futuritionem, ac veritatem objectivam illarum, mensuratur à rebus, quantum ad veritatem & certitudinem, non verò est illarum regula & mensura: Ergo illa in Deo impossibilis est.

Dices, hoc necessariò admittendum esse in præscientia peccatorum, cum scientia Dei libera, non sit eorum causa, nec illa sint futura, quia sciuntur à Deo, sed à Deo sciuntur, quia futura sunt.

Respondeo quòd quamvis scientia Dei libera non sit causa peccatorum, nec faciat, sed supponat illorum futuritionem, non tamen propterea

Pp

Disp. 2.
art. 1.

61.

Lib. de
libert.
humana
&
gratia
divina.

Disp. 2.
art. 5.

62.

63.

dependet aut mensuratur à rebus, quantum ad veritatem & certitudinem; quia non terminatur ad illa immediatè, & independenter à quocumque medio increato, prius cognito, sed ea cognoscit in decreto permissivo, quantum ad id quod in illis defectus & privationis est; & in decreto positivo concurrenti ad illorum entitatem, quantum ad id quod in eis est entitatis, actualitatis, & bonitatis transcendentalis, ut supra fuscè declaravimus. Unde ab hoc duplici decreto dependet & mensuratur certitudo & infallibilitas divinæ præscientiæ, respectu peccatorum; non autem ab ipsa veritate & futuritione objecti immediatè in se cogniti.

64. Dices rursus cum Fasolo: Prius ratione res habet esse in se, quam sit intelligibilis & scibilis, cum veritas quæ res sit scibilis, sit passio entis, & subiectum omne sit prius, saltem naturâ, suâ passione: Ergo prius ratione res attingitur à Deo, ut effectus à causa, quam vi cognitionis repræsentetur.

Respondeo Antecedens esse verum, respectu scientiæ creatæ, quæ speculativa est, & mensuratur à rebus; falsum verò respectu cognitionis divinæ, quæ est practica & factiva rerum, nec ab illis mensuratur, sed est earum regula & mensura.

65. Instat Fasolus: Prius est in Deo ratio intelligibilis, quam actualis intellectio: Ergo prius est rem creatam esse intelligibilem à Deo, quam intellectam.

Respondeo primò Antecedens absolutè negari posse, juxta communiorem sententiam, quæ naturam Dei ipsâ intellectio constituit.

Respondeo secundò, quòd etsi comparando essentiam & naturam Dei ad ejus intellectum, virtualiter distinguerentur esse intelligibile, & actu intellectum, & illud prius ratione isto existeret; non tamen comparando objectum creatum ad intellectum divinum, cum tota non solum veritas, sed etiam entitas rei creatæ, ab intellectu & scientia Dei, ut ab ejus causa & mensura dependeat: unde res creatæ non sunt prius cognoscibiles, quam cognitæ ut possibiles, cognitione necessaria simplicis intelligentiæ; nec ut futuræ, & existentes, quam à Deo cognoscantur per scientiam visionis, juxta illud Gregorij Magni lib. 32. Moral. cap. 6. *Non existentia videndo creat, & existentia videndo continet. Quidquid ergo Creator non videt, essentia subsistendi caret.*

§. III.

Tertium argumentum ex defectu medij in quo scientia media suum objectum cognoscat.

66. Hoc argumentum totâ disputatione quartâ, ab articulo tertio usque ad octavum, fuscè profectus sum, nunc breviter illud sic propono. In qualibet scientia, præter rem cognitam, debet admitti medium in quo & per quod cognoscatur: At scientia media nullum habet medium in quo suum objectum cognoscat: Ergo talis scientia fictitia & chimerica est. Major patet, Minor probatur. Scientia media non cognoscit res sub conditione futuras in signo rationis antecedenti decretum, in ideis divinis, ut docet Agidius Romanus, nec in supercomprehensione voluntatis creatæ, vel aliarum causarum contingentium, ut Molina & Beccanus existimant; nec in voluntate humana nudè sumpta, supponendo quòd sine ullo Dei concursu operari possit, ut

A somniavit Theophilus Rainaudus: nec in decreto cognito ut futuro in sequenti signo rationis, ut Suarez & Fonseca arbitrantur; ut loco citato fuscè contra Authores illos ostendimus; nec denique in decretis ex parte subiecti absolutis, & conditionatis ex parte objecti, cum defensores scientiæ mediæ talia decreta in Deo non admittant: Sed præter illa media, nullum aliud fingi vel excogitari potest, in quo Deus futura conditionata cognoscere possit: Ergo scientia media nullum habet medium in quo suum objectum cognoscat, unde potius *scientia sine medio*, quam *scientia media* dici debet.

D Dices, Deum non cognoscere futura conditionata in aliquo medio, sed immediatè in seipsis, & in veritate objectiva, quam habent in signo rationis antecedenti divinum decretum, ex vi oppositionis contradictoriæ propositionum de futuro contingenti, quarum una in tali signo est determinatè vera, & altera determinatè falsa.

68. Sed contra primò: In qualibet scientia, ut dicebamus, præter rem cognitam, debet admitti medium in quo vel per quod cognoscatur: Ergo & in scientia Dei, respectu futurorum contingentium, subindeque talis scientiæ non terminatur ad futura immediatè in seipsis, & independenter ab omni medio cognito, sed ea in aliquo medio contemplatur: sicut scientia simplicis intelligentiæ res possibles in medio divino & increato cognoscit, nempe in essentia divina, ut in causa, ut fuscè supra ostensum est.

69. Secundò, Si divinus intuitus immediatè, & independenter ab essentia divina prius cognita, ferretur ad creaturas, & ad veritatem ac futuritionem rerum contingentium, objectum specificativum intellectus divini, non esset sola essentia divina, vel solum ens increatum, sed etiam ens creatum, vel ens ut sic abstrahens à creato & increato. Item Deus cognosceret creaturas sine ulla specie impressa, vel essentia divina haberet rationem speciei intelligibilis, creaturas immediatè repræsentantis, quæ falsa esse, & à principiis Theologiæ penitus aliena, disputatione citatè art. 2. fuscè monstravimus. Unde cum defensores scientiæ mediæ, ab hoc solido doctrinæ D. Thomæ, & Discipulorum ejus principio, *Deus omnia in seipso, & in sua essentia tanquam in causa cognoscit*, recedere & peregrinari cogantur, ad tria alia falsa, vel saltem valde dubia & incerta divertunt: vel enim cum Vazque dicunt, Deum & naturam intelligentem, nullam habere speciem objecti intelligibilis, quod in doctrina peripatetica paradoxum est: vel asserunt cum Nominalibus (quod Suarez non improbabile existimat) essentiam divinam esse speciem

D immediatè repræsentativam creaturarum, quod loco citato impugnatum est: vel tandem coguntur admittere, creaturas pertinere ad objectum primum & specificativum divinæ scientiæ, quod absurdissimum esse, ibidem ostendimus. Unde cum scientia media falsis illis ac ruinosis nitatur fundamentis, ruinam minatur, nisi novis fulciatur præsidis.

70. Tertiò disp. 4. art. 4. pluribus rationibus ostendimus, futura contingentia, in signo rationis antecedente divinum decretum, non gaudere veritate objectivâ determinatâ, in qua possint à Deo certò cognosci, cum in tali signo & priori rationis, nullum contingens sit determinatè futurum, sed in statu meræ possibilitatis & indifferentiæ